

Боек Ватан сугышында катнашучынын нәр исеме артында кеше язмышы, тормыш. Бу - торле буын, милләт, һөнәр, сәләт кешеләре, әмма аларнын барысын да туган жиргә, өз Ватанына карата кайнар мәхәббәт хисләре берләштерде.

Бу элементә озелмәсен, чонки нәр гаиләнен Жинүдә өз олеше бар. Сугыш безнен тормышыбызда бик зур өз калдырды, күп кешеләрнен язмышларын өзгәртте. Хә- зерге буынга да тыныч тормыш тәәмин итүчеләрне истә тоту моңим.

Мин бабаем, гаиләм герое - Исмаил Хәмзә улы Капкаев, игелекле кеше турында сойләргә телим. Балалары, оныклары очен ул хезмәт соючәнлелек, кешеләргә һәм әйләнә-тирә табигатькә мәхәббәт үрнәге булды. Әбием Наилә Исмаил кызы Янбулатова сүзләренә караганда, мина билгеле булганча, Капкаевлар гаиләсеннән биш ир-егет фронтка киткән. Очесенә әниләре похоронка алган. Тик ике улынын исән – сау булып кайтуларын Ходайдан сорап алган; алар туган якларына жинүчеләр булып кайтканнар. Исмаил Хәмзә улын Большие Поляны авылында элементәче белгеч, эзер ләв конторасы хезмәткәре буларак хәтерлиләр. Ул, ашыгыч хезмәттә булганда, элементәчеләр курсы тәмамлый. Тыныч вакытта да, сугыш вакытында да ана бу һөнәр бик тә кирәк була. Сугышка кадәр элементә бүлгәе начальнигы булып эшләргә дә олгергән ул. Связист буларак сугышта да корәшкән - Мозырский дивизиянен 6-нчы артиллерия Идарәсенен. батарея бүлгәе командиры. Бабаем үзенен сугышын Белоруссиянен Оршасында каршы ала. Каты контузияләнә. Янадан сафка баса. Алда 1418 кон һәм тон озынлыгында сугыш - Боек Жинүгә юл.

«Халык хәтерә» сайтынын архив чыганаclarыннан һәм электрон ресурслардан файдаланып, мин Польшада Висла елгасын форсировать иткәндә, бабамнын алдынгы линия буенча элементә тотуын белдем. 1944 елнын 23 октябрәндә, операция башланыр алдыннан, Зегже районында артиллерия уты белән 118 бригадага элементә үтә торган чикне дошман бертуктаусыз ата. Ут эчендә дә кызылармеец Капкаев линиядә була һәм шунда ук снарядлар шартлавыннан озелгән элементәне тоташтыра. Шулай итеп, ул кыска вакыт эчендә 13 элементә озеген тоташтыра; бу дивизия командиры ягынан ботен бер бригада ут белән житәкчелек итүне тәәмин итә. Хокүмәт бүлгәе – «Батырлык очен»

медале белән бүләкләнә (Приказ №48/н от 13.11.1944 года издан 4 акп РГК 1-го Белорусского фронта). Берлинны алганда да сугышчы И.Х.Капкаев батырлыгы белән аерылып тора. 1945 елның апрелендә батырлыгы өчен Кызыл Йолдыз Ордены (Приказ №111/н от 01.06.1945 года издан 6 гвард.арти РГК) белән бүләкләнә».

Олкән сержант булган Исмаил Хәмзә улы Капкаев Одер елгасының конбатыш ярында плацдармны кинәйткәндә дә кыюлык һәм батырлык күрсәтә. Бүлекчә сугышчылары плотик һәм су киртәсә корганнар, аның аша элемент дә салганнар. Ә бу 800 метрга якын! 20 минут эчендә! Аннан соң бүлекчә, кискен ату астында, күзәтү пунктлары арасында озлексез элемент булдырды. Бүлек командиры үзе 10 минут эчендә сигез прорывов тәэмин, девизиянен күзәтү пункты белән бригада пунктының эшен тәэмин иткән. Бу бабаем батырлыгының бер эпизоды гына. Сугыш еллары вакытында шундый күп переправалары - Западная Двина, Днепр, Висла елгаларын кичкән булган. Һәм бу бер генә вакыйга турында сөйләдем, шундыйларның күбесен белмибез дә. Сугыш елларында Конбатыш Двина, Днепр, Висла артында мондый кичүләр күп була. Герой бабаем, Исмаил Хәмзә улы Капкаев, 1985 елда Жинүннән 40 еллыгы унаеннан II дәрәжә Боек Ватан сугышы Ордены белән бүләкләнә.

Быел илебез фашист Германиясен Жинүгә 75 ел тулуны бәйрәм иттек һәм ел буга итәчәкбез. Минем уйлавымча, бабам минем унышларым белән горурлана алыр иде. Мин - Беренче Мәскәв кадетлар корпусы кадеты. Кызыл мәйданда Жинү Коненә багышланган парадта да катнашчакмын. Яшь армиячеләр сафында үтәрмен. Бу минем өчен зур дәрәжә. Боек Ватан сугышы вакыйгаларының фактларын һәм таныклыкларын кулланып, мин бабам Исмаил Хәмзә улы Капкаевның нинди Герой булуын белдем. Мин аның белән горурланам!

Роман МИХАЛЕВСКИЙ,
И.Х. Капкаевның правнугы